

Sygn. akt III KS 9/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Jarosław Matras

w sprawie **M. Ć.**

oskarżonej z art. 286 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu maja 2020 r.,

skargi prokuratora

na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w S.

z dnia 8 stycznia 2020 r., sygn. akt II Ka (...),

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w M.

z dnia 20 maja 2019 r., sygn. akt II K (...)

i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w M. z dnia 20 maja 2019 r. M. Ć. została uznana za winną przestępstwa kwalifikowanego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonej od tego wyroku, Sąd Okręgowy w S. , wyrokiem z dnia 8 stycznia 2020 r., uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi *meriti* do ponownego rozpoznania.

Skargę od tegoż wyroku wniósł prokurator, zaskarżając go w całości, na niekorzyść oskarżonej. Zarzucił obrazę przepisów postępowania karnego, która miała wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 437 § 2 k.p.k., polegającą na uchyleniu zaskarżonego wyroku Sądu I instancji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, pomimo niezaistnienia do tego niezbędnych przesłanek, gdyż w niniejszej sprawie nie zachodziły wypadki wskazane w art. 439 § 1 k.p.k. ani z art. 454 k.p.k. Skarżący podniósł, że dostrzeżona przez Sąd odwoławczy konieczność ponownego przeprowadzenia przewodu sądowego w całości uzasadniona została wyłącznie potrzebą przesłuchania trzech świadków – J. Z. , K. K. i S. S. i wyjaśnienia szczegółowo wskazanych okoliczności, a następnie dokonania oceny materiału dowodowego zgodnie z wymogami kodeksu postępowania karnego, pomimo że ewentualne braki dostrzeżone w uzasadnieniu wyroku Sądu Rejonowego mogą zostać usunięte w trybie przewidzianym w art. 449a § 1 k.p.k. Zdaniem skarżącego, Sąd odwoławczy powinien przesłuchać w/w świadków i dokonać ponownej, nie dotkniętej stwierdzonymi wadami, oceny materiału dowodowego.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga okazała się zasadna. Sąd odwoławczy dopuścił się bowiem oczywistego naruszenia art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k., co skutkowało w efekcie uwzględnieniem zawartego w skardze wniosku.

Jak wskazał Sąd Okręgowy w swoim uzasadnieniu, wyrok Sądu Rejonowego należało uchylić z uwagi na konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości. W opinii tego Sądu wykazanie potrzeby przeprowadzenia przewodu sądowego w całości na nowo musi być powiązane z argumentacją potwierdzającą wadliwość przeprowadzenia przez sąd *meriti* „wszystkich lub co najmniej zasadniczych dowodów w sprawie”. Zdaniem Sądu odwoławczego w niniejszej sprawie zachodziła konieczność ponownego przesłuchania na określone okoliczności J. Z. , K. K. i S. S. .

Stosownie jednak do treści art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego **w całości** (podkreślenie SN). Już z tego tylko względu rozważania Sądu Okręgowego, że dla rozstrzygnięcia kasatoryjnego wystarczające jest wykazanie konieczności ponowienia „co najmniej zasadniczych dowodów w sprawie” przekonywać nie mogą.

Podobnie jak ogólnikowe jedynie wskazywanie przez Sąd Okręgowy na konieczność powtórzenia całego postępowania dowodowego, skoro uzasadniając to stanowisko Sąd wywodzi, iż w istocie chodzi tu o ponowne przesłuchanie jedynie trzech wskazanych wcześniej osób. Już pobieżne zapoznanie się z uzasadnieniem Sądu pierwszej instancji dowodzi, że postępowaniem dowodowym objęto wiele innych jeszcze dowodów. Jak podkreślono wcześniej podstawę uchylenia orzeczenia stanowić może jednak dopiero konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości. Sąd Okręgowy uzasadnił zaś co najwyżej potrzebę ponowienia części przewodu sądowego. Jeżeli zatem nie zachodzi konieczność przeprowadzenia raz jeszcze wszystkich dowodów, nie jest dopuszczalne uchylenie wyroku. Jak wyjaśniono w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., I KZP 3/19, konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości zachodzi wówczas, gdy orzekający sąd pierwszej instancji naruszył przepisy prawa procesowego, co skutkowało, w realiach sprawy, nierzetelnością prowadzonego postępowania sądowego, uzasadniającą potrzebę powtórzenia (przeprowadzenia na nowo) wszystkich czynności procesowych składających się na przewód sądowy w sądzie pierwszej instancji. Na tego rodzaju okoliczności Sąd Okręgowy w sprawie niniejszej nie wskazuje.

Podkreślenia wymaga jeszcze, że w razie dostrzeżenia uchybień w zakresie postępowania dowodowego, to sąd odwoławczy powinien je samodzielnie naprawić. Zgodnie bowiem z obecnie obowiązującym modelem postępowania odwoławczego, sąd drugiej instancji - widząc taką potrzebę – powinien uzupełniając przeprowadzić dowody, a nie doprowadzać w tym celu do uchylenia zaskarżonego wyroku. W niniejszej sprawie, dostrzegając mankamenty postępowania dowodowego, Sąd Okręgowy powinien przesłuchać wskazane osoby i przez pryzmat tych dowodów dokonać kontroli wyroku Sądu *meriti*.

Wszystkie te rozważania świadczą o tym, że Sąd Okręgowy w zaskarżonym wyroku dopuścił się uchybienia przepisowi art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. Z tego też powodu

skargę należało uwzględnić, co skutkowało koniecznością uchylenia przez Sąd Najwyższy zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.